

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno Jagiellońska 3. Telefon: Redakcji 79, Administracji 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2 — 3 ppoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1 — 3 ppoł. Administracja czynna od godz. 9 — 3 ppoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1 — 3 ppoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9 — 3 i 7 — 9 wiecz. Konto czekowe P.K.O. № 80.750. Drukarnia — ul. Ś. to Jańska 1, telef. 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagrancja 7 zł. **CENA OGŁOSZEŃ:** za wiersz milimetryowy przed tekstem 40 gr., w tekście 1, II str.—30 gr., III, IV, V, VI—35 gr., za tekstem—15 gr., kronika redakc., komunikaty—70 gr. za mm. jednoszp., ogłoszenia mieszkaniowe—80 gr. za wyraz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabellarne 50%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagrancie 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 30%, zniżki. Za numer dowodowy 20 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-ciolamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

DROGI NASZEGO ROZWOJU.

Przeladowanie szpalt prasy opoży-cyjnej i wszelakich dyskusyj zagadnie-niami drugo i trzeciorzędniemi, trak-towaniami w oderwaniu od całokształ-tu rzeczywistości i najczęściej ze zło-śliwą tendencją dostarczania wyobra-żeń społeczeństwa karykatur, — ma za skutek niejaki chaos pojęć w opinii publicznej, sprawiający, iż drogi roz-woju naszego państwa straciły nieco na wyrazistości rysunku.

Tymczasem zawsze, a zwłaszcza w okresach wymagających szczegó-lnej harmonii społecznego wysiłku, jas-ność celów, do których się zmierza, jest nieodzownym warunkiem postępu ewolucyjnego.

Zatem Polska, zmagająca się — jak wiele narodów — z licznymi skutkami olbrzymich wstrząsów wojennych i spowodowanych przez nie licznych przeobrażeń w całym układzie i orga-nizacji życia ludzkości, musi być roz-umiana przede wszystkim przez swo-ich obywateli co do istoty dróg roz-wojowych, po jakich zmierzają, — dróg chrzeczonych różnymi szablonowymi mianami, pozostającymi przeważnie w takim samym stosunku do rzeczywi-stości, w jakim wszelkie doktryny po-dobne są do bujnego, wspaniałego bo-gactwem przejawów i możliwości, nurtu życia.

Nie trzeba przypominać, choć na-leży pamiętać, że odnosząc wiekopom-ne zwycięstwo nad czerwona Rosją w r. 1920-ym, stawiając tamę rewolu-cji bolszewickiej na linii Dźwiny i Zbrucza, łamiąc jej rozpęd do ogar-nienia całej Europy, naród polski stwierdził kategorię, iż nie tylko żyć pragnie, lecz posiada wolę i siły dla obrony swojej wolności, swojej kultury i zajęcia zpowrotem historycz-nego posterunku wschodniego bastjo-nu kultury europejskiej, oraz klucza europejskiego sklepienia, bez którego jego statyka, oparta na wolności ludów wschodniej Europy, jest nie do pomyślenia.

Tak. Lecz mimo to warunki, w ja-kich Polska rozwijać musi swe życie wewnętrzne i układać drogi swego rozwoju, nie są swobodne. Nietylko z powodu straszliwych zniszczeń gos-podarczych, jakich dokonał przewalający się przez jej ziemię w ciągu sześciu lat huragan wojenny, nietylko z po-wodu straszliwych zniszczeń gos-podarczych, jakich dokonał przewalający się przez jej ziemię w ciągu sześciu lat huragan wojenny, nietylko z po-wodu krzywd, wyrządzonych życiu narodowemu przez strasliwą trójnie-wolę pod strażą bagнету zaboreczego trójszyldwa. Również nietylko z przyczyny, iż odbudowa życia pań-stwowego musi być przez nas dokony-wana w czasie wielokrotnych kryzysów, trapiących całą ludzkość i wstrząsają-cych państwami, od wieków cieszące-mi się dobrodziejstwem nieprzerwanej stabilizacji politycznego bytu. Lecz warunki te zaostrza niezmiennie 1.407 kilometrów otwartej granicy z Rosją sowiecką i 1.912 klm. również otwar-tej granicy z Niemcami, — a więc z mocarstwami, trapieniami przez sil-ne wstrząsy f fermenty wewnętrzne, szukające lub przynajmniej skłonne do poszukiwania wyjść z trudności wewnętrznych w próbach przyklada-nia siekiry do oliwnego drzewa pokoju, w imię takich lub innych, rze-komo międzynarodowych czy nacio-nalistycznych, w jednym i drugim wy-padku imperialistycznych hasel.

W tych warunkach — głęboko i tradycyjnie pacyfistyczny naród pol-ski stoi wobec konieczności ścisłego uzgodnienia swoich dróg rozwojowych z koniecznością wzbogacenia swoich zdolności obronnych, oczywiście nie-tylko militarnych, lecz również w dzie-dzinie ekonomiki narodowej i stabi-lizacji politycznej, bez której zagad-nienie najlepszego wywartościowywa-nia zdolności rozwojowych narodu po-zostaje w dziedzinie pobożnych ży-

czeń, wzbogacających być może ob-szary wieczności, lecz nie ludzi, mie-szkających na polskim wykreju globu ziemskiego.

Polska, Polska regime'u Piłsud-skiego, — rozumie, iż los odebrał jej przywilej będący własnością narodów politycznie szczęśliwiej sytuowanych, — przywilej spokojnego oczekiwania, aż w łonie dręczonej przez kryzysy ustrojowe ludzkości urodzi się dojrz-ały owoc reform, co ją orzeźwi, ukoi i uleczy.

Zrozumiała ona również, iż przy-wiązanie i wierność dla, zaiste, nie-spożywcze mądrych i twórczych zasad demokracji nie może prowadzić do dostarczania z siebie światu widowis-ka narodu rozdartego przez partje, państwa rozparcelowanego na domeny politycznych organizacji nadużywają-cych uprawnień będącego w ich po-siadanii parlamentu, w sposób godzą-cy w interesy narodu, a mianowicie w stabilizację politycznych warunków życia i w sprawność rządów.

Od pięciu lat Polska realizuje kon-sekwentnie tę podstawową zasadę sw-e-go rozwoju, ze skutkami powszechnie uznanymi i widocznymi. Można spo-kojnie stwierdzić, iż naród odczuwa z ich powodu pełne zadowolenie, czego dowodów możnaby słuszenie chęba szukać w braku jakichkolwiek poważ-nych tendencji do zmiany istniejącego stanu rzeczy, a co pod względem for-malnym potwierdził wynik wyborów parlamentarnych, obdarzający Mar-szałką i Jego obóz zdecydowaną więk-szością w Izbach.

Nie pragniemy przechodzić obojęt-nie wobec faktów, iż pewne odłamy czy organy opinii publicznej, przez na-lóg upraszczania zjawisk i poszuki-wania łatwych analogii, chcą w pol-skiej próbie pogodzenia demokracji parlamentarnej z wartkim potokiem wymogów nowoczesnego życia widzieć nowe wydanie włoskiego faszyzmu, czy kopję niedawnej hiszpańskiej dyktatury, lub wogóle jakąś przez historję określoną i zarejestrowaną formę rzą-dzenia.

Nic bardziej niemądrego nad po-dobne usiłowania.

Rozumie to każdy, posiadający najogólniejszą chociażby wiedzę o centralnej postaci Polski dzisiejszej t. j. Marszałku Piłsudskim — i pobożną przynajmniej znajomość Jego polityki, od chwili odrodzenia państwa aż do dnia dzisiejszego.

Nikt silniej niż On nie wypowia-dał się dotychczas przeciw puszczeniu w ruch maszyneryi dyktatury. Kieruje Nim tu oczywisty wzgląd na przysz-łość państwa, o którą trzebaby się jak najbardziej lękać, gdyby naród nasz nie nauczył się sztuki opanowywania indywidualnych ambicji i popędów jednostek i grup na rzecz dobra spo-łecznego, a także gdyby nie przepoił się poczuciem odpowiedzialności za własne losy. Dyktatura nie sprzyjała-by rozwojowi tych wartości, — oto powód, dla którego ma ona przeciw-nika w Marszałku.

Polska dokonywa wielkiego wysił-ku nad zmódnizowaniem starej, przedwojennej demokracji parlamen-tarnej. Czyni to, przynaglona warun-kami, w nieco szybszym niż zachód europejski tempie, — oto jest prawda.

Rozumie Polska, iż w ten sposób niesie ulgę całej ludzkości, — po pierw-sze: ponieważ przyspiesza rozwiązanie powszechnego dziś w państwach pa-rlamentarnych kryzysu ustrojowego, powtóre: gdyż wzmacniając się sa-ma, wzmacnia stabilizację polityczną wschodu europejskiego, a tem samem utrwala pokój, ów klejnot cierpiącej ludzkości.

Habdank.

P. premier wyjechał do Spały.

WARSZAWA 13.6. Pat. — P. pre-mjer Prystor wyjeżdża w dniu 13 b. m. wieczorem do Spały na święto przypo-sobienia wojskowego. W świecie tem wozmiał udział pp. marszałkowie Sejmu Światłski i Senatu Raczkiewicz.

Dodatni bilans handlowy za maj.

Tel. od własn. koresp. z Warszawy. Saldo dodatnie bilansu handlu za-granicznego w maju r. b. wyniosło 31.427 tys. zł. Wartość przywozu wy-nosi 137.140 tys. zł. wartość wywozu zaś 168.567 tys. zł.

Nowy rektor Politechniki Warszawskiej.

WARSZAWA 13.6. Pat. — W auli Senatu Politechniki Warszawskiej od-biły się wybory rektora na rok aka-demicki 1931-32. Rektorem, wybrany został ponownie profesor zwyczajny budowy mostów dr. Andrzej Pszenicki.

Nowy Prezydent Francji przejmie władzę.

PARYŻ 13.6. Pat. — W sobotę po południu odbyło się uroczyste prze-kazanie władzy nowowybranemu prezy-dentowi Doumerowi. Szeł gabin. woj-skowego prezydenta udał się samocho-dem do preniery Laval, a następnie wraz z premierem do prezydenta Dou-mera. Wzdłuż drogi, którą jechał prezy-dent, eskortowany przez dwa szwa-drony gwardji republikańskiej, utwo-rzyły się olbrzymie tłumy publiczności, które gorąco witały nowego prezy-denta. Wiele domów udekorowano fla-gami.

O godzinie 14 min. 40 w pałacu E-lizejskim prezydent dotychczasowy Do-umer, w otoczeniu ministrów i w obecności prezydji obu izb parla-mentu, przekazał władzę Doumerowi. Wygłaszając przy tej sposobności prze-mówienie powitalne, na które odpowie-dział prezydent Doumer. Jestem prze-świadczony — mówił prezydent Dou-mer — że Izby okażą mi pomoc w utr-zymaniu legalności republikańskiej, co stanowi warunek pokoju, zarówno wewnętrznego jak i zewnętrznego. Kraj, po tylu dotkliwych choć pełnych chwały stratach, jakie bohaterstwo prze-niosł, więcej, niż kiedykolwiek przy-wiązany jest do pokoju.

Doumergue opuścił Pałac Elizejski.

PARYŻ, 13. VI. (Pat). — O godz. 15 m. 15 był prezydent Doumergue opuścił z całą przystolą w towarzy-stwie jednego ze swych przyjaciół Pałac Elizejski. W dniu 14 b. m. Dou-mergue odjeżdża do Tuluzji.

Gabinet Laval pozostaje u władzy.

PARYŻ, 13. VI. (Pat). — Prezes Rady Ministrów Laval wręczył dy-misję całego gabinetu prezydentowi Doumerowi, który prosiłby tej nie przyjął, wobec czego skład gabinetu pozostaje bez zmiany.

Drugi gabinet Laval stanie we wtorek przed parlamentem, gdzie zwiastuje w Izbie Deputowanych za-powiedź o ostrą walkę. Przeciwnicy Brianda wystąpią z ostrą napaścią na rząd, o ile w składzie jego pozostanie dawny minister spraw zagranicz-nych.

Traktat handlowy austrojacko-węgierski.

WIEDEN 13.6. Pat. — „Neue Fre-ie Presse“ donosi, że rokowania han-dlowe austrojacko-węgierskie zostały już ukończone. Podpisanie traktatu handlowego nastąpi w przyszłym ty-godniu.

Próby wydobywania „Posejdo-na“ trwają.

WEI-HAI-WEI, 13. VI. (Pat). — Na miej-sce katastrofy łodzi podwodnej „Posejdon“ przył dowódcą floty angielskiej na wodach chińskich. Usiłowania, mające na celu pod-niesienie łodzi, trwają w dalszym ciągu. Po-łożenie jednak „Posejdo-na“, przy którym od-czuwa się nawet najmniejszy wiatr, powo-duje często przerwy w akcji ratunkowej nurków.

Bank Rzeszy podwyższył stopę dyskontową.

BERLIN, 13. VI. (Pat). — Bank Rzeszy z dniem dzisiejszym podwyż-szył stopę dyskontową o 2 proc. z 5 na 7 proc. W tym samym stosunku podwyższył stopę lombardową z 6 na 8 proc.

HUMANISTYCZNE GIMNAZJUM KOEDUKACYJNE

F. WELERA

ul. Dąbrowskiego 5, tel. 2-65

Z PEŁNEMI PRAWAMI (A.)

Egzaminy wstępne rozpoczynają się dnia 15-go czerwca.

3 kl. Średnia Szkoła Handlowa

im. St. Staszica Marji Landsbergowej w Wilnie, ul. Dąbrowskiego 1.

powiadania, iż rok szkolny rozpoczyna się w dniu 1-go września 1931 r. Wobec czego zapisy na I i II kurs będą trwały do tegoż terminu. Wymaganiem jest ukoń-czenie 7 kl szkoły powszechnej lub 3 kl. gimnazjum, na drugi kurs mogą zapisy-wać się kandydaci, którzy ukończyli pierwszy kurs odpowiedniej szkoły handlowej. Oprócz przedmiotów objętych programem, mogą uczniowie pobierać dodatkowe lekcje języków: angielskiego i rosyjskiego. Za naukę synów urzędników państw-owych opłaca skarb państwa. Kancelaria czynna oprócz niedziel i świąt od 11—13.

KURSY GIMNAZJALNE im. Kochanowskiego

ulica Ofiar Nr. 2 — III-cie piętro

prowadzą naukę systemem przedmiotowym, dogodu, dla każdego przygotowania Prospekty gratis. Kancelaria czynna od godz. 11 do 13 i od 17,20 do 21-ej.

Marszałek Piłsudski odjechał do Warszawy.

W sobotę, 13 czerwca, o godz. 23 min. 15 Pan Marszałek Józef Piłsudski wyjechał pociągiem pośpiesznym zpowrotem do Warszawy. Na dworzec przybył na pożegnanie P. Marszałka: p. wojewoda Kirtiklis, dowódca O. K. 3 gen. Litwinowicz, który odjechał tym sa-mym pociągiem, dowódca garnizonu płk. Pakosz, dowódca 1 dyw. piech. leg. płk. Stachiewicz i szereg innych wyższych oficerów gar-nizonu wileńskiego, rektor U.S.B. prof. Januszkiewicz, były minister prof. Stanisław, prezydent miasta Folejewski, prezes Sądu Okrę-gowego Wyszyński, dyrektor Kolei Państwowych Falkowski i inni. Zebrana na dworcu publiczność żegnała P. Marszałka grom-kiem okrzykami „Niech żyje!“.

Z pobytu Marszałka Piłsudskiego w Wilnie. Wizyty pożegnalne.

Pan Marszałek Piłsudski w ostat-nim dniu swego pobytu w Wilnie zło-żył po południu wizytę pożegnalną

Korporacja „Piłsudja“ u Marszałka Piłsudskiego.

W dniu swego odjazdu p. Marsza-łek Piłsudski przyjął między innymi na audjencji korporację akademicką „Piłsudja“. Po audjencji odbyła się

wojewódzostwu Kirtiklisom, a w nim dniu poprzednich p. Marszałek od-wiedził rektorostwo Januszkiewiczów.

Wspólna fotografia korporantów na-czele z p. Marszałkiem, który jest ho-norowym filistrem „Piłsudji“.

Akcja rządu w dziedzinie ustawodawstwa gospodarczego.

Dążenie do usunięcia niedomagań.

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

Dowiadujemy się, że wszyscy mi-nistrowie otrzymali okólnik prezesa rady ministrów w sprawie szczegółowego zbadania wszelkich niedomagań, jakie się dają odczuwać w ustawodawstwie

Dalsze oszczędności w budżecie państwowym

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W ciągu ostatnich kilkunastu dni w Prezydium Rady Ministrów p. pre-mjer Prystor odbył cały szereg kon-ferencyj z kierownikami poszczegół-nych resortów.

Zgodnie z zapowiedziami rządu a między innymi z przemówieniem p. premiera Prystora w klubie BBWR. są

czynione w dalszym ciągu kroki w kie-runku kompresji budżetu. Jak słychać oszczędności budżetowe któreby miały być przeprowadzone zmniejszają wy-datki państwowe o 300 mil. zł. w sto-sunku do budżetu uchwalonego przez Sejm.

Perfidna odpowiedź niemiecka na interpelację rządu polskiego w sprawie manifestacji Stahlhelmu.

BERLIN, 13. VI. (Pat). — W odpow-iedzie na interpelację rządu polskój-zone w sprawie manifestacji Stahlhel-mu we Wrocławiu rząd Rzeszy stanął na stanowisku, że Stahlhelm jest orga-nizacją o charakterze prywatnym. Rząd Rzeszy zastrzegł się przytem

przeciwko ingerencji obcego państwa w sprawie stosunku rządu niemiec-kiego do tego rodzaju organizacji. Poza tem odpowiedź niemiecka prze-ciwstawia manifestację wrocławską pochodowi narodowemu, jaki miał miejsce w dn. 3. V. b. w Katowicach.

Sąd najwyższy rozpatruje protesty wyborcze

Tel. od wł. kor. z Warszawy.

W nadchodzący poniedziałek Sąd Najwyższy rozpatrzy 3 protesty zgło-szone w poszczególnych okręgach prze-ciwo ważności wyborów do Sejmu a mianowicie: protest zwolenników Cen-trolewu przeciwko wyborom do Sej-mu w okręgu Nr. 25 Biała Podlaska; z okręgu tego mandaty poselskie mają 2 post. kl. Narodowego, 1 z kl. BB i 1 kl. ludowego; dalej protest przeciw wyborom w okręgu Nr 29 Tczew-Puck

Protest ten złożyli przedstaw. mniej-szości niemieckiej, która w tym okre-gu nie uzyskała mandatu. Mandaty z tego okręgu piastuje 3-ch posłów z kl. Narodowego, 1 poseł kl. NPR, i 1 po-seł z kl. BB. wreszcie Sąd Najwższy rozpatrzy protest przeciw wyborom w okręgu Nr 22 Sandomierz, w którym mandaty uzyskało 3-ch posłów z kl. ludowego oraz 2 posłów z kl. BB.

Odrzucenie kredytów naodszkodowanie rosyjskiego T-wa Handlu i Żeglugi.

PARYŻ 13.6. Pat. — Wczoraj pod-czas dyskusji w Izbie Deputowanych nad kredytami dodatkowymi na rok 1930-31 wypłynęła sprawa byłego ro-syjskiego Towarzystwa Handlu i Że-glugi. Część statków tego Towarzystwa która wchodziła w skład t. zw. floty gen. Wrangla, po ewakuacji w roku 1920 była wydzierżawiona przez fran-cuskie ministerstwo marynarki han-dlowej. Kilka z tych statków zatonoło na morzu Śródziemnem i rada zarzą-dzająca Towarzystwa Handlu i Żeglugi wytoczyła rządowi francuskiemu proces o odszkodowanie.

Proces ten, ciągnący się kilka lat, zakończył się ugodą, na mocy której rząd francuski ma wpłacić rosyjskie-mu Towarzystwu Handlu i Żeglugi 10 milionów fr. Przeciwno tej ugodzie na wczorajszym posiedzeniu Izby wystą-pili socjaliści, żądając skreślenia z bud-żetu dodatkowego sumy 23.500 tys. fr. w skład której wchodzi suma 1 0milj. fr. przeznaczonych na wypłatę byłemu rosyjskiemu Towarzystwu Handlu i Żeglugi odszkodowania. Mimo sprze-ciu ministra marynarki, Izba propo-zycję socjalistów o zmniejszeniu kredy-tów przyjęła większością 261 głosów przeciwko 251.

Zmiany w armii sowieckiej.

MOSKWA 13.6. Pat. — Dziś ukazał się w prasie dekret w sprawie ważnych przesunięć personalnych na wyższych stanowiskach czerwonej armji.

JAPOŃSKI PROSEK KATOL
radkalnie tępi muchy, komary, prhly, pluskwy, prusaki, mszyce na kwiatkach i wszelkie inne robactwo.
KATOL sprzedaje się w Skła-dach Aptecznych i Aptekach.

RHEUMA ARTRETYZM GHIAS
Uzdrowisko TRENCZYŃSKIE CIEPLICE
TERMALNE KĄPIELE SIARCZANO-MIĘDOWE
w pięknym położeniu karpackim.
KORZYŚNE KURACJE RYŻALTOWE.
Nowoczesny komfort.
Leczące frekwencje polskie.
Sport-Rozrywka-Zniżki-Przejazdowe.
Informacje i prospekty
Luba Chait, Wilno
Stefańska 22, tel. 680.

PUDER LE NARCISSE BLEU de Mary WZĘDZIE DO NABYCIA
Wypróbujcie nasz najnowszy przebój, wodę kwiatową „CRYNOLINE“

Gloria
OSTRZE DO GOLEŃIA
znane ze swej dobroci polskie ostrze do golenia
odznaczone medalami w kraju i zagranicą
WSZĘDZIE DO NABYCIA.

Giełda warszawska z dn. 13. VI. b. r.

WALUTY I DEWIZY:

Dolary	8,95—8,97—8,98
Belgia	124,10—124,47—123,55
Holandja	350,00—359,99—348,19
Londyn	43,37 1/2—43,48—43,26 1/2
Nowy York	8,916—8,938—8,898
Nowy York kabeł	8,92—8,94—8,91
Paryż	34,92—35 01—34,84
Praga	20,42—20,48—20,36
Szwajcaria	173,22—173 65—172,79
Wiedeń	125,86—124,87—125,65
Berlin w obr. przyw.	211,70

PAPIERY PROCENTOWE:

4% inwestycyjna	82,50
6% dolarowa	71,50—72,0
5% Konwersyjna	47,00
5% kolejowa	46,00—46,25
8% L. Z. B. G. K. i B. R., obl. B. G. a.	94,00
T. same 7%	85,25
8% warszawskie	70,00—70,25
6% Obl. m. Warsz. 819 em.	46,00

R K C J E:

Bank Handlowy	100,00
Bank Polski	120,00
Cukier	2,70
Lilpop	15,00

Redaktor odpowiedzialny Władysław Monkiewicz